

Specjalności zawodowe urbanistów

Długa tradycja tytułu *Rzeczoznawcy TUP* nie zmienia faktu, że czasy się zmieniają i zawód urbanisty musi być rozumiany nowocześniej, szerzej, nie tylko kojarzony z realizacją procedur planowania przestrzennego. Już w uchwale ZG TUP z 14 sierpnia 2014 roku wymieniono 7 specjalizacji zawodowych:

1. Projektowanie urbanistyczne,
2. Planowanie miejscowe,
3. Planowanie regionalne,
4. Rewitalizacja urbanistyczna,
5. Gospodarka miejska,
6. Inżynieria miejska,
7. Ochrona środowiska.

Dyskusja wewnątrz stowarzyszeniowa wykazała, że lista ta jest zbyt ograniczona. Wskazywano inne potencjalne specjalizacje, na które istnieje z jednej strony zapotrzebowanie a z drugiej pewien potencjał wiedzy i kompetencji wśród członków TUP. W listopadzie 2019 roku Zarząd Główny określił następujące specjalności zawodowe urbanisty:

1. Planowanie regionalne,
2. Projektowanie urbanistyczne,
3. Rewitalizacja urbanistyczna,
4. Urbanistyka społeczna,
5. Urbanistyka operacyjna,
6. Ochrona dziedzictwa urbanistycznego,
7. Ochrona dziedzictwa urbanistycznego,
8. Ruralistyka,
9. Projektowanie krajobrazu,
10. Systemy transportowe i mobilność,
11. Geoinformacja i analiza urbanistyczna,
12. Prawo zagospodarowania przestrzeni.

W tych specjalnościach mogą zawiązywać się **Grupy problemowe**, podejmujące się określania zakresu kwalifikacji i umiejętności niezbędnych do uzyskania tytułu Rzeczoznawcy TUP. Szczegółne miejsce zajmuje specjalność **Planowanie przestrzenne**. Uznaje się, że tytuł Rzeczoznawcy TUP w tej specjalności posiadają osoby, które **uzyskały i utrzymały** status lub tytuł *Rzeczoznawcy TUP*, nadany w **oparciu o dotychczasowe regulacje**, a w dokumentacji postępowania w tej sprawie nie określono ich specjalizacji zawodowej. Tytuł w tej specjalności mogą też uzyskać, z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego, członkowie TUP, którzy:

- nabyli uprawnienia do projektowania w planowaniu przestrzennym na podstawie ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o planowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1989 Nr 17, poz.99, z późn. zm.),
- nabyli uprawnienia urbanistyczne na podstawie art. 51 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz.139, z późn. zm.),
- posiadają kwalifikację do wykonywania zawodu urbanisty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów (Dz. U. z 2013 r. poz. 932 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 768).

Lista specjalizacji pozostaje otwarta, gdyż prawdopodobnie wyodrębnianie specjalności zawodowych urbanisty stanowi część jakiegoś dłuższego procesu. Lista ta już dziś jest dość długa i większym problemem niż jej uzupełnianie, staje się praktyczne wdrożenie jakichś działań wdrażających te specjalizacje w ramach *Wewnętrznego systemu potwierdzania kwalifikacji i umiejętności TUP*. Proces ten będzie zależał od zaangażowania członków Towarzystwa, od ich indywidualnej inicjatywy wspieranej strukturami stowarzyszeniowymi. Należy założyć, że w początkowym okresie aktywność ta skupi się jedynie na kilku specjalizacjach. Każdą z nich należy przede wszystkim szczegółowo zdefiniować i opisać, wyodrębnić z ogólniejszej sfery "urbanistyki", w tym przede wszystkim określić, czemu służy w praktyce i czym wyróżnia się od pozostałych specjalności. Należy też opisać kluczowe kompetencje rzeczoznawcy, co powinien on umieć i wiedzieć. Należy tu podać zagadnienia składające się na wiedzę w danej specjalności, a więc stworzyć „sylabus”, szczegółowo opisujący kompetencje rzeczoznawcy w danej specjalności. Służyłby on do ustalenia zasad weryfikacji kompetencji oraz do programowania systemu rozpowszechniania wiedzy specjalistycznej i podnoszenia poziomu zawodowego w danej specjalności. Każda ze specjalności składa się z kompetencji cząstkowych i tylko niektóre z nich są na tyle "specjalistyczne", że dotyczą wyłącznie jednej specjalności eksperckiej - większość zagadnień prawdopodobnie będzie bardziej uniwersalna, dotycząc kilku z nich. To stwarza okazję do integracji zawodowej urbanistów, ale przede wszystkim zapewniania spójności poglądów wśród rzeczoznawców i budowania tym samym profesjonalnej tożsamości Towarzystwa.